

مَواعِظُ قِيَمَةٌ

متن درس

کارت ١ درس اول

- (١) يُحِبُّ الْآبَاءُ وَالْأُمَّهَاتُ رُؤْيَةَ أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ.
- (٢) تَعَلَّمِ الْعُلُومَ وَالْمَهَارَاتِ وَالْفُنُونِ النَّافِعَةَ، وَالْاِقْتِصَادِ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ وَالْكَهْرَبَاءِ.
- (٣) لُتَمَانَ الْحَكِيمُ يُقَدِّمُ لِابْنِهِ مَواعِظَ قِيَمَةٌ، وَ هَذَا نَمُودَجُ تَرْبَوِيٌّ لِيَهْتَدِيَ بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ.
- (٤) يَا بَنِيَّ اقِمِ الصَّلَاةَ وَ أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ اِنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اصْبِرْ عَلَيَّ مَا اَصَابَكَ اِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ.
- (٥) وَ لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا اِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ.

موعظه‌های ارزشمند

متن درس

کارت ۱ درس اول

- ۱) پدران و مادران، دیدن فرزندانشان در بهترین حالت را دوست می‌دارند.
- ۲) یادگیری دانش‌ها و مهارت‌ها و **هنرهای** سودمند و **صرفه‌جویی** در **مصرف کردن آب و برق**.
- ۳) لقمان حکیم به فرزندش، **پندهای ارزشمندی تقدیم می‌کند**، و این **نمونه‌ای پرورشی** است، تا با آن همه‌ی جوانان **راهنمایی شوند**.
- ۴) ای فرزندم نماز را **بر پای دار** و به کار نیک **دستور بده** و از کار **زشت بازدار** و بر آنچه به تو دچار شد، صبر کن؛ همانا آن از **کارهای مهم** است.
- ۵) و **با تکبر رویت را از مردم برنگردان** و در زمین **با خودپسندی راه نرو**، همانا خداوند **هیچ خودپسند فخرفروشی** را دوست ندارد.

مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ متن درس

کارت ۲ درس اول

٦) وَأَقْصِدْ فِي مَشِيكِ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ
أَصْوَتُ الْحَمِيرِ.

٧) عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ مُشْتَاقِينَ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ، وَنَاهِينَ عَنِ
الْمُنْكَرِ، وَصَابِرِينَ عَلَى الشَّدَائِدِ.

٨) الْحِكْمَةُ تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ، وَ لَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ
الْجَبَّارِ.

٩) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ؛ إِذَنْ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَّكِبَرَ عَلَى
الْآخِرِينَ.

١٠) قَدْ شَبَّهَ اللَّهُ كَلَامَ مَنْ يَرْفَعُ صَوْتَهُ دُونَ دَلِيلٍ مَنْطِقِيٍّ بِصَوْتِ
الْحَمَارِ

موعظه‌های ارزشمند متن درس

کارت ۲
درس اول

- ۶) و در راه رفتن خود میانه‌روی کن و صدایت را پایین بیاور که همانا زشت‌ترین صداها، صدای خرها است.
- ۷) ما باید نسبت به کارهای شایسته مشتاق گردیم، و از بازدارندگان کار زشت، و صبرکنندگان بر سختی‌ها باشیم.
- ۸) حکمت در قلب فرد فروتن ماندگار می‌شود، و در قلب فرد مغرور ستمکار ماندگار نمی‌شود.
- ۹) همانا خداوند هیچ انسان خودپسندی را دوست ندارد؛ بنابراین ما نباید نسبت به دیگران مغرور شویم.
- ۱۰) خداوند سخن کسی را که صدایش را بدون دلیل منطقی بالا می‌برد، به صدای خر تشبیه کرده است.

موعظه‌های ارزشمند قواعد

کارت ۳ درس اول

اسم **تفضیل**: اسمی است که برتری کسی بر کسی دیگر یا برتری چیزی بر چیز دیگری را بیان می‌کند.
نکته: اسم تفضیل، یک اسم مشتق می‌باشد.

اسم تفضیل در زبان عربی دارای دو وزن زیر می‌باشد:

(۱) وزن **أفعل** ← برای مذکر. **مثال**: صغیر: أصغر / کبیر: أكبر

(۲) وزن **فعلی** ← برای مؤنث. **مثال**: صغیر: صغری / کبیر: کبری

نکته: در ترجمه اسم تفضیل از واژه‌های «تر» و «ترین» استفاده می‌کنیم. **أعلى**: بلندتر / **أقرب**: نزدیک‌تر، نزدیک‌ترین

تست (۱) عین ما لیس اسم تفضیل:

(۱) أنفع (۲) أكرم (۳) أجمل (۴) أخذ

تست (۲) عین ما فیه اسم تفضیل:

(۱) إحترم (۲) کاذب (۳) علم (۴) أعلى

مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ قَوَاعِد

کارت ۳
درس اول

پاسخ تست‌ها:

(۱) گزینه‌ی «۴»

اسم‌های «أَنْفَع»، «أَكْرَم»، «أَجْمَل» همگی بر وزن «أَفْعَل» و اسم تفضیل هستند، ولی «أَخَذَ: گرفت» فعل ماضی است.

(۲) گزینه‌ی «۴»

در گزینه‌ی اول «إِحْتَرَمَ» فعل می‌باشد (تمامی فعل‌ها جامد هستند) در گزینه‌ی دوم «كَاذَبَ» اسم فاعل است و در گزینه‌ی سوم «عَلِمَ» فعل می‌باشد.

نکته‌ی مهم: جمع اسم تفضیل بر وزن «أَفَاعِل» می‌باشد.

أَفْضَلُ: أَفْضَلُ / أَرْذَلُ: أَرْذَلُ

موعظه‌های ارزشمند قواعد

کارت ۴ درس اول

کلمات «خیر» و «شر»، اگر به معنی «خوبتر» و «بدتر» باشد می‌تواند به معنای اسم تفضیل بیانند.

نکته: دو کلمه‌ی «خیر» و «شر» اگر بعد از آنها حرف جرّ «من» بیاید قطعاً اسم تفضیل هستند.

مثال: هذا خیرٌ **من** ذلک: این **خوبتر** از آن است.

نکته: دو کلمه‌ی «خیر» و «شر» اگر بعد از آنها مضاف‌الیه بیاید، قطعاً اسم تفضیل هستند.

مثال: **شرُّ** النَّاسِ: بدترین مردم

اسم مکان: اسمی است که بر مکان دلالت می‌کند و دارای سه

وزن می‌باشد: (۱) **مَفْعَل** (۲) **مَفْعِل** (۳) **مَفْعَلَةٌ**

مَفْعَل: مَكْتَب (کتابخانه) / مَفْعِل: مَسْجِد / مَفْعَلَةٌ: مَحْكَمَةٌ (دادگاه)

تست (۱) عین اسم المكان:

(۱) مسائل (۲) مَحَامِد (۳) مَحَاضِر (۴) مَشَاكِل

مَواعِظُ قِیْمَة قَوَاعِد

کارت ۴
درس اول

پاسخ تست

گزینه‌ی «۳»

در گزینه‌ی «۱» «مسائل» جمع مکسر «مسألة» به معنای «مطلب» می‌باشد، که اسم مکان نیست.

در گزینه‌ی «۲» «مَحَامِد» جمع مکسر «مَحَمَدَة» به معنای «ستایش» می‌باشد، اسم مکان نیست.

در گزینه‌ی «۴»: «مشاکل» جمع مکسر «مُشْکِل» به معنای «سختی» می‌باشد.

نکته: در تعیین نوع مشتق، ملاک مفرد آن کلمه می‌باشد.

مَحَاضِر: مُفْرَدَه ← مَحْضَر ← مکان حاضر شدن.

مَواظِبُ قِيَمَةٍ تَمَارِينُ

کارت ۵ درس یازدهم

الْتَمَرِينُ الْأَوَّلُ:

عبارات زیر را تجزیه و ترکیب کنید.

(۱) أَكَلَ التَّلْمِيزُ طَعَامًا.

(۲) جَعَلَ اللهُ الْقُرْآنَ لِلنَّاسِ سِرَاجًا.

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۵ درس یازدهم

تمرین اول:

(۱) أكل: فعل ماضی / فعل و فاعل التلمیذ

التلمیذ: اسم، مفرد، مذکر / فاعل

طعاماً: اسم، مفرد، مذکر / مفعول

(۲) جعلَ: فعل ماضی / فعل و فاعله (اللهُ)

اللهُ: اسم، مفرد، مذکر / فاعل

القرآن: اسم، مفرد، مذکر / مفعول

ل: حرف جر

النَّاس: اسم، جمع، مذکر / جار و مجرور

سراجاً: اسم، مفرد، مذکر

نکته: حرف جر، فقط بر سر اسم می‌آید و هیچگاه بر سر فعل نمی‌آید.

مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ تَمَارِينُ

کارت ۶ درس اول

الْتَّمَرِينُ الثَّانِي:

نوع افعالی که زیر آنها خط کشیده شده است، مشخص کنید.

أَرَادَ قَنْبِرٌ أَنْ يَسُبَّ الَّذِي كَانَ سَبَّهَ، فَقَالَ الامام علي (ع) لَهُ: **مَهْلًا**

يَا قَنْبِرُ، **دَعِ شَاتِمَكَ مَهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنَ وَتُسَخِطِ الشَّيْطَانَ** وَ

تُعَاقِبُ عَدُوَّكَ، ... مَا أَرْضَى المؤمن ربّه بِمِثْلِ الحلم وَلَا

أَسَخَطَ الشيطان بِمِثْلِ **الصَّمْتِ**.

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۶ درس اول

تمرین دوم:

أَرَادَ: الماضی

يَسُبُّ: المضارع

قال: الماضی

دَعَا: الأمر

أَرْضَى: الماضی

أَسْخَطَ: الماضی

مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ تَمَارِين

کارت ۷ درس اول

الْتَّمَرِينُ الثَّلَاثُ:

احادیث نبوی را ترجمه کن، سپس آنچه را از تو خواسته شده معین کن.

(۱) حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. (مبتدا و خبر)

(۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (فاعل و مفعول)

(۳) إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. (فعل ماضی مجهول، مفعول)

(۴) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. (فعل أمر و فعل ماضی)

(۵) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلُ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ.

(اسم تفضیل و جار و مجرور)

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۷ درس اول

تمرین سوم:

- ۱) خوش اخلاقی نیمی از دین است. (حُسْنُ: مبتدا، نِصْفُ: خبر)
- ۲) هرکسی که اخلاقش بد شد، خودش را عذاب داد. (خُلِقُ: فاعل، نَفْسَ: مفعول)
- ۳) همانا مبعوث شده‌ام تا بزگواری‌های اخلاق را کامل کنم. (بُعِثْتُ: فعل ماضی مجهول، مَكَارِمَ: مفعول)
- ۴) خداوندا همانگونه که آفرینش مرا نیکو گردانیدی، پس اخلاق مرا نیکو گردان. (حَسَّنَ: فعل امر، حَسَنَتَ: فعل ماضی)
- ۵) در ترازوی اعمال چیزی سنگین‌تر از خوش اخلاقی نیست. (أثْقَلُ: اسم تفضیل، مِنَ الْخُلُقِ: جار و مجرور)

مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ تَمَارِين

کارت ۸ درس اول

التَّمَرِينُ الرَّابِعُ:

در عبارت‌های زیر، اسم تفضیل و اسم مکان را مشخص کنید.

(۱) «رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ»:

(۲) «مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ»:

(۳) يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ:

(۴) يَا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ:

(۵) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ:

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۸ درس اول

تمرین چهارم:

- (۱) المَشْرِقُ و المَغْرِبُ: اسم مکان
- (۲) المَسْجِدُ: اسم مکان
- (۳) أَسْمَعُ: اسم تفضیل
- (۴) أَحْسَنَ: اسم تفضیل
- (۵) أَرْحَمَ: اسم تفضیل

مَواعِظُ قِيَمَةٍ تَمَارِين

کارت ۹ درس اول

الَّتَمَرِينُ الْخَامِسُ:

فعل‌ها و مصدرهای زیر را ترجمه کن.

أَحْسَنَ:	(۱) قَدْ أَحْسَنَ:
لَا تَقْتَرِبُوا:	(۲) يَقْتَرِبُونَ:
سَيَّكَسِرُ:	(۳) اِنْكَسَرَ:
اسْتِغْفَارُ:	(۴) يَسْتَغْفِرُ:
لَا تُسَافِرُ:	(۵) لَا يُسَافِرُ:

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۹
درس اول

تمرین پنجم

- (۱) نیکی کرده است. نیکی کن
- (۲) نزدیک می‌شوند. نزدیک نشوید.
- (۳) شکست. خواهد شکست.
- (۴) آمرزش می‌خواهد. آمرزش خواستن.
- (۵) سفر نمی‌کند. سفر نکن.

نکته: حرف «لا» همیشه بر سر فعل مضارع می‌آید.

مواظظ قیمة تمارین

کارت ۱۰ درس اول

التمرین السادس:

محل إعرابی کلمات رنگی را مشخص کن.

(۱) فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

(۲) «لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا»

(۳) السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَالْكَلَامُ فِضَّةٌ.

(۴) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.

(۵) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.

موعظه‌های ارزشمند تمرین‌ها

کارت ۱۰
درس اول

- ۱) پس خداوند بر رسولش و بر مؤمنان اطمینان و آرامش نازل کرد. (مفعول / جار و مجرور)
  - ۲) خداوند هیچ کس را مگر به اندازه‌ی توانایی‌اش، تکلیف نمی‌کند. (فاعل / مفعول)
  - ۳) خاموشی طلا و سخن نقره است. (مبتدا، خبر)
  - ۴) محبوب‌ترین بندگان خدا نسبت به خداوند سودمندترینشان به بندگان است. (مبتدا، مضاف‌الیه، جار و مجرور، خبر)
  - ۵) دشمنی عاقل از دوستی نادان بهتر است. (مبتدا، خبر، جار و مجرور)
- نکته‌ی مهم: مفعول همیشه منصوب است، مضاف‌الیه همیشه مجرور است و مبتدا و خبر همیشه مرفوع هستند.